

Svět proti válce
str. 3

Slavoj Žižek
str. 6

Ne neonacistům
str. 8

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 17

Proti radaru

Proti reformě

Proti vládě vždy a všude

Vzali jsme si 17. listopad zpět

V sobotu 17. listopadu se na Václavském náměstí v Praze sešlo na 5000 lidí, aby demonstrovali svůj odpor proti vojenské základně a tomu, že současná vládní koalice ignoruje přání drtivé většiny obyvatel po referendu.

Symbolické datum bylo vybráno zcela záměrně, a to ze dvou důvodů. Za prvé v roce 1989 vyšli do ulic lidé s hesly o svobodě a demokracii. Přáli si společnost, kde o jejich životě nebude rozhodovat skupinka dobře placených politiků. Jak málo se v možnosti skutečně rozhodovat o věcech veřejných změnilo, určitě každý z nás už zakusil.

Za druhé byl a je 17. listopad používán jako zásadní „bod zvratu“, kterým jsem se s „říše zla“ dostali do „říše dobra“. Tuto pohádku si osvojili všichni politici a novodobé elity, snad s výjimkou komunistů. I proto mohl Václav Havel ve svém vystoupení v Otázkách Vác-

lava Moravce strašit protiradarovými aktivisty jako těmi, kteří se snaží „zvrátit náš polistopadový vývoj.“ 17. listopad ale není svátkem těchto lidí, kteří za svobodu vidí jen svobodu podnikání a demokracii jen možnost jedenkrát za čtyři roky vhodit hlasovací lístek. Pád minulého režimu byl umožněn jen díky aktivní účasti nejširších mas na jeho svržení. Je to tedy náš svátek. A právě o to šlo.

Lidé, kteří přišli za mrazivého počasí na Václavské

náměstí, pomohli získat část 17. listopadu zpět. Už to nebyli jen staří známí papalášové kladoucí věnce, kteří se objevili ve zprávách, ale obyčejní lidé, kteří demonstrovali za svá práva, stejně tak jako před

kde zástupci Iniciativy položili věnce u památníku 17. listopadu. Za skandování hesel „Pryč s vládou“, „ODSka, zase cizí vojska“ a „Referendum“ došel poté pochod před úřad vlády, kde se po několika

zatím zůstává na svém limitu. Alternativou může být snaha o získání hlubší ideové převahy, která by zpětně inspirovala lidi k tomu, aby byli aktivní. Jakkoliv projekt základny v ČR je dostatečně zdiskreditován,

vědomí určité argumentační síly zde pořád chybí. Proto se zdá být správnou cestou soustředit svoji práci více na debaty a přednášky v kombinacemi s malými akcemi happeningového charakteru. Neznamená to vzdání se demokracií. Konec konců v březnu se zřejmě dočkáme rozhodování v poslanecké sněmovně a zde budou hrát demonstrace a odpor lidí v ulicích klíčovou roli.

18 lety.

Demonstraci společně s Iniciativou Ne základnám pořádala Liga starostů proti radaru, Studentský výbor a části odborů.

Kromě zástupců Iniciativy Ne základnám a dalších organizátorů vystoupila i bývalá senátorka a herečka Táňa Fišerová nebo známý slovenský filosof Slavoj Žižek (jeho projev přetiskujeme níže - pozn. red.).

Po skončení projevu se pochod vydal na Národní třídu,

desítkách minut rozešel. Poslední skandování ale znělo „přijdeme zase!“.

Jak dál?

Ačkoliv byla demonstrace úspěšná, nenaplnila očekávání, která do ní byla vkládána. Realistický odhad organizátorů byl 10 až 20 tisíc. Místo toho se objevilo opět 5000, což je na české poměry, a je to důležité zopakovat, úspěch. Znamená to, že je potřeba přemýšlet o tom, jak dále pokračovat v protiradarovém hnutí. Masová mobilizace totiž

Veřejně bychom ale neměli debatovat je zahraniční politiku ČR a USA, souvislosti budování základny, ale také další kroky Iniciativy Ne základnám a celého hnutí. Příkladem jedné z otázek, o které se je třeba se bavit je možnost blokad přístupových cest na staveniště v případě, že bude výstavba schválena.

JAN MÁJÍČEK

Autor je tiskový mluvčí
Iniciativy Ne základnám

26.1. - přednáška „Zaměřeno na Írán“

O Íránu se mluví jako o jednom z tzv. darebáckých států, které ohrožují naši bezpečnost. Co ale stojí za útoky na Írán? Na to se pokusí odpovědět panelová přednáška s hosty z Íránu i České republiky, kterou bude organizovat Iniciativa Ne základnám v sobotu 26.1. na mezinárodní den akcí vyhlášený Světovým sociálním fórem.

Více informací o programu a místě konání najdete na stránkách Iniciativy.

www.nezakladnam.cz

Konference Svět proti válce

V sobotu 1. prosince se na konferenci Svět proti válce v Londýně sešli zástupci protiválečných hnutí i veřejnosti z celého světa.

Konferenci organizovala britská Stop the War Coalition (StWC), zastřešující organizace všech protiválečných demonstrací v Británii.

Celodenní program byl rozdělen do několika částí: uvítání, tematické debaty, souhrnné zprávy a závěrečné shromáždění. V panelu tematické debaty o evropském hnutí vystoupila mluvčí Iniciativy Ne základnám, Ivona Novomestská a přestavitel Ligy starostů proti radaru, Jan Neoral. Obě vystoupení se setkala s obrovským aplausem a problematika základen je zmíněna i v závěrečné deklaraci (přetiskujeme ji níže, společně s projevy obou řečníků – pozn. red.).

Velký prosto byl věnován situaci na Blízkém Východě. Tomu odpovídala i řada řečníků z této oblasti. Mezi jinými promluvil i tajemník Komunistické strany Libanonu, Chalid Hadada. Ve svém projevu zdůraznil nutnost jednoty blízkovýchodní levice a islámských politických hnutí: „V Libanonu spolupracujeme s islámskými organizacemi. Svět není rozdělen tak, jak si president Bush přál. Jsou muslimové, kteří spolupracují s USA a jsou muslimové, kteří proti nim bojují. Nesouhlasím s rozdělováním hnutí na nábo-

ženská a světská, s protesty určité části levice proti spolupráci s muslimy. Když není levice schopná vyplnit prázdňý politický prostor, nemůže vinit islámská hnutí, že to dělají místo ní.“

Účastníci konference moh-

Evropě máme. José Maria Aznar, byl u moci a už není, Silvio Berlusconi, byl u moci a už není, Tony Blair, byl u moci a už není. Všichni tři byli pilíři tzv. války s terorismem.“ Nako- nec dodal: „Každá válka je v posledku válka proti chudým.

kampaní, hnutí, organizací, všechny s horami materiálů.

Mezinárodní den akcí

Na konferenci samotnou navázal druhý den mezinárodní mítink organizátorů protiválečných hnutí. Přítomni byli zástupci z 26 zemí světa, včetně Pákistánu, Somálska, Iráku, Íránu, Islandu a dalších. Velmi silné zastoupení měli lidé z USA, z organizací jako je United for Peace a Justice (UFPJ) a Labour against War. Účastníci se jednoznačně shodli na globálním týdnu akcí od 17. do 22. března, což je zároveň páté výročí okupace Iráku. Zástupce Iniciativy Ne základnám informoval všechny o stavu hnutí v ČR. Boj proti velmocenské politice se musí podle setkání organizátorů vést na všech frontách, ne jenom v Iráku a Afghánistánu, ale také v České republice a Polsku. Každá jednotlivá porážka otřese systémem jako celkem.

Více informací včetně všech projevů v AJ na <http://www.stopwar.org.uk/>

JAN MÁJÍČEK

Autor je tiskový mluvčí Iniciativy Ne základnám

li častokrát slyšet pozvánku na Káhirskou konferenci, která je výročním setkáním protiválečných aktivistů z oblasti Blízkého Východu. Uskuteční se od 27. - do 30. března.

Všechna hnutí musí neustále debatovat, jaké jsou jejich perspektivy a co dělat dál. Jeden z představitelů StWC, John Rees, zhodnotil na závěr svého vystoupení význam protiválečných hnutí: „Podívejte se na situaci, kterou dnes v

Bombardér Stealth, nejdražší letoun v lidské historii, jehož jeden exemplář stojí 2,5 miliardy dolarů, je sériově vyráběn v zemi, která není schopna poskytnout základní bezplatnou zdravotní péči milionům a milionům svých obyvatel.“ Pro ty, kteří se nikdy podobné akce nezúčastnili, je dobré říci, že v chodbách okolo hlavního sálu, před vchodem do budovy a všude možně stály stánky nej- různějších mírových iniciativ,

Ivona Novomestská: Boj proti radaru bude pokračovat

Vážení přátelé, více jak rok a půl bojujeme proti výstavbě radarové základny USA v České republice. Poprvé od roku 1989 se v naší zemi zrodilo tak široké občanské hnutí a to i přes snahy vlády a většiny medií ignorovat ho, zdiskreditovat ho či zesměšňovat ho. Výsledkem toho je všeobecná ztráta legitimity výstavby základny. Protestní hnutí, jehož je Iniciativa Ne základnám součástí, bude pokračovat dál ve svém úsilí, posíláno vědomím, že vyjadřuje postoj většiny obyvatel.

Domnívám se, že bude užitečné lehce nastínit politickou situace v České republice. Rozhovory s USA začali v roce 1999, kdy jsme měli sociálnědemokratickou vládu. Nikdo, a dokonce i většina politiků, nevěděl o jednáních. Byla záležitost

Jan Neoral: Ani násilím, ani penězi nás vláda nezlomí

Vážení přátelé, děkuji za možnost promluvit k Vám. Nejsem politik. Jsem v penzi, mám 66 let, nejsem placený starosta.

Naše vláda v lednu oznámila, že 2 km za naši vesnicí postaví americký radar. Monstrum lidem nebezpečné, o nesmírném výkonu, které dosud stojí jen na Aljašce a v Grónsku, v krajíně bez lidí.

Občané Trokavce se jako první v republice postavili vládě na odpor v místním referendu. Ukázali cestu dalším obcím. A vláda zjistila, že se jí nepodaří manipulovat s lidmi tak, jak si to představovala.

Odboj Trokavce proti americké základně v naší zemi byl zveřejněn ve 92 prestižních novinách světa. Tak daleko jsme

úzké skupinky lidí na ministerstvech obrany a zahraničí.

Minulý rok se u nás konaly sněmovní volby, které dopadly patem. Po šesti měsících klíčování byla nakonec v lednu 2007 ustavena pravicová koaliční vláda, která má v poslanecké sněmovně jen těsnou většinu. Jen den po svém jmenování, slavnostně oznámila, že začíná jednat se Spojenými státy ohledně vojenské základny. Hned druhý den jsme uspořádali demonstraci a o dva týdny později pochodovaly Prahou dvě tisícovky lidí. Parlamentní opozice, která je složena se sociálních demokratů a komunistů, začala protestovat.

Vláda se v první polovině roku snažila celou věc uklidnit, ale její arogantní a přezíravé chování vyprovokovalo další protesty. Vznikla Liga starostů proti radaru, která se skládá se starostů, v jejichž regionu má být radar umístěn.

V červnu přijel do Prahy G.W.Bush, aby podpořil své místní spojence. Ale jeho snaha se minula účinkem. Stoupenci radaru nebyli schopni zorganizovat jakoukoliv významnější akci na podporu výstavby základny, a to i přes to, že je podporovala media. Naopak jsme to byli my, kdo uspořádal důležitý protest. Stalo se tak nehledě na fakt, že s námi úřady hrály špinavé hry a v den demonstrace nám zakázali naše původně nahlášené místo. Celá návštěva G.W.Bushe se odehrála za zvrženými a dobře střeženými dveřmi, bez kontaktu s širším publikem. Čeští představitelé projevovali takovou míru servility, že se stali předmětem veřejného posměchu.

Aby se dostala z této šlamastyky, najala vláda marketingového specialistu, který měl vést politický boj za ni.

Tato volba se ale také nepovedla. Najali totiž člověka, který vedl českou pobočku tabákové korporace British American Tobacco.

Nyní pár slov o naší Iniciativě. Před více jak rokem se nám ve veřejné debatě podařilo nastolit jedno veledůležité téma. Postupovali jsme po několika liniích. Jednou z nich byl požadavek referenda. Důvodem je to, že nikdo z politiků o tom před loňskými volbami nemluvil.

Další linií je organizování demonstrací, debat, konferencí, happeningů, psaní článků a vydávání informačních materiálů. Výsledkem toho je, že Iniciativa Ne základnám existuje kromě Prahy také v mnoha městech po celé České republice. V květnu jsme uspořádali mezinárodní konferenci, které se zúčastnilo na 16 iniciativ z Evropy, včetně britské CND (Campaign for Nuclear Disarmament).

V debatě o základně jsme vždy zdůrazňovaly tři druhy argumentace. První je otázka demokracie a s ní spojená otázka referenda. Jak už jsem uvedla výše, nikdo o základně před volbami nemluvil, politici tedy nemají mandát rozhodnout. Naše vláda ale opakovaně popírá princip demokracie a deklaruje,

slyšet. Jen pan Topolánek, premiér České republiky, a jeho vláda nás neslyší.

Starostové vesnic a měst okolo vojenského újezdu Brdy, kde by měla základna stát, se potom sjednotili v odporu proti radaru do Ligy starostů proti radaru. Někteří se stali i členy světové organizace Starostové za mír, vedené panem Akibou, starostou Hirošimy. Spolupracujeme s iniciativou NE základnám a dohromady tvoříme pořádnou sílu.

Premiér české vlády pohrdá občany své země. Vede nečistý boj o prosazení amerického monstra do hustě obydlené krajiny, proti vůli většiny národa.

Dnes už se ví, že tento radar není schopen ochránit celou Evropu. I Evropský parlament se postavil v tomto týdnu proti bilaterálním jednáním Česka a Polska s Američany.

Důvody, které udává Bushova vláda pro radarovou a raketovou základnu, jsou nepravdivé. Nejedná se o obranu proti severní Koreji, ani proti Íránu.

Bushova vláda říká mezi řádky: My vám do střední Evropy preventivně postavíme radar a antirakety, a potom vám sem budeme dodávat pořád víc a víc vojáků, abyste se cítili bezpečněji. Nemůžeme připustit, aby se státy, kam jsme pomoci našich zbraní transformovali naši představu demokracie, v odvetu pokusily zasáhnout naše území. Použijeme vaše území jako štít.

Bush ovšem nepočítal s odporem obyčejných lidí - stále silněji je slyšet jejich hlas: nechceme žádné vojáky ani americkou základnu v našich lesích.

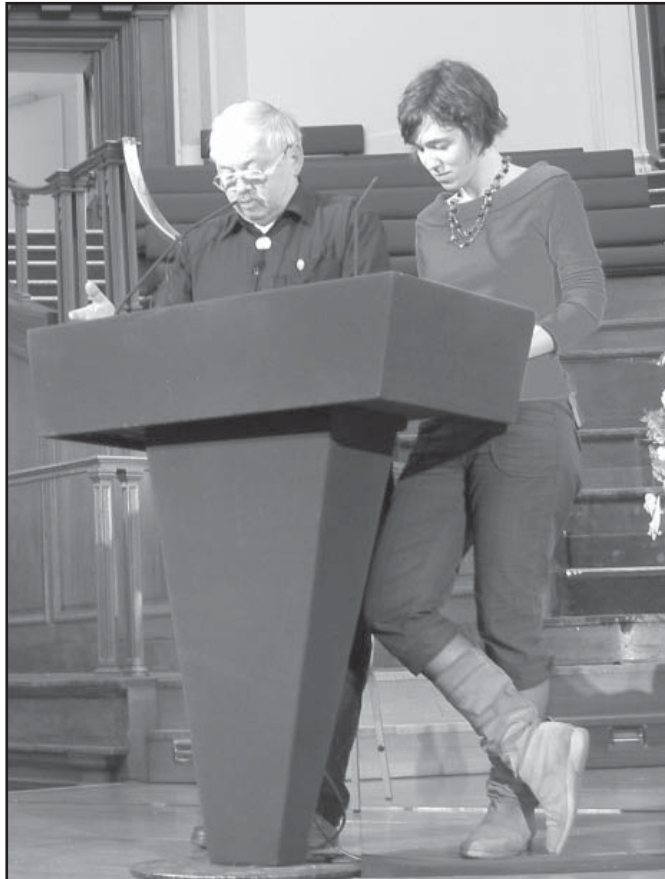
Když jsme se premiéra Topolánka na veřejné besedě zeptali, co se stane, když radar opravdu bude zdraví škodlivý a lidé okolo něj začnou mít zdravotní potíže, odpověděl, že všude umírají lidé - někteří ve válce, někteří při autonehodách, a někteří jen tak.

To je od cynická odpověď. Ve vyspělé demokracii by takový premiér ve vládě skončil - u nás ale vláda neví, co to demokracie je. Diktát prominentních politiků, kteří odmítají komunikovat s občany, jež považují za nesvéprávné hlupáky, to demokracie není!

Náš odpor proti základně a radaru má smysl. Dokazují to konečně i hysterické reakce vlády, která chce výstavbu radaru v Brdech prosadit. Nasadila proti nám nejdříve placeného lobystu, pak i profesionální agenturu. Nakonec slíbila do našeho regionu dát jednu miliardu korun na investice. Ani násilím, ani peněží nás ale vláda nezlomí, náš souhlas s radarem nedostane.

Česká vláda musí dát ruce pryč od radaru a cizích vojáků, omluvit se Evropě za bilaterální flirt, vrátit se k morálce a zejména k demokracii.

V minulém týdnu místopředseda vlády Alexandr Vondra prohlásil při návštěvě v USA ke Kongresu, že „omezení financí

že o žádné referendum nestojí.

Druhou je otázka suverenity. Nechceme se prostě stát nástrojem globální politiky USA, když víme, kam jejich politika vede.

Třetí, možná nejdůležitější úroveň, je mezinárodní politika. Budování základen, jako je tato, pomůže zahájit novou a nikoliv nezbytnou globálních konfrontací. Sotva rozhovory začaly, můžeme pozorovat pnutí mezi Ruskem a Západem. To je proti zájmu jak nás, tak celé Evropy. Tak zvané „darebácké státy“ nebo „střet civilizací“ jsou pouhé záminky.

Od začátku podzimu se udály tři důležité akce. První byla mezinárodní konference vyjadřující solidaritu se starosty. Zúčastnilo se jí 800 lidí z celého světa. Další byl autobus „Nezákladňák“, který na své cestě po celé České republice nasbíral 5000 podpisů pod peticí za referendum a rozvezl tisíce infolistů a brožur.

Na výročí sametové revoluce jsem uspořádali demonstraci, na které jsme požadovali demokracii a referendum. Podpořily nás části odborů a samozřejmě Liga starostů. Na demonstraci se sešlo na 5000 lidí.

Boj proti radaru v České republice bude pokračovat. Klíčovým okamžikem bude období od února do března, kdy by se celou záležitostí měl zabývat parlament.

Na samý konec mi dovolu, bych pozvala k řečnickému pulku zástupce Ligy starostů, noční můru české armády, Jana Neroala.

na radar by mohlo mít dopad na vztahy obou zemí.“

To už se česká vláda opravdu zbláznila, že vyhrožuje americkému Kongresu?

Četl jsem v našem provládním tisku: „Umístění amerického radaru je dalším krokem v demokratizaci nastartované rokem 1989“.

Odkdy je výstavba vojenského zařízení, kterou většina národa nechce, krokem k demokratizaci? Svěhlavé a neodůvodněné prosazování tohoto nebezpečného monstra by mohlo vést k velké lidské bolesti.

Liga starostů požádala, při velké demonstraci 17. listopadu v Praze důrazně a veřejně vládu o zastavení jednání o radaru a vypsání celonárodního referenda.

Jsem velmi rád, že jsem jako zakladatel Ligy starostů proti radaru mohl přijet k vám a povědět vám o našem boji. A vím, že jsem nejel nadarmo. Jen široká veřejnost a pak světová a skutečně nezávislá média mohou v tomto boji proti zbytečným vojenským zařízením, zbrojení a válečným provokacím pomoci. Bohužel, v ČR je nezávislých medií minimum.

A proto musím poprosit novináře zahraniční, aby pomohli a veřejnost v zahraničí informovali o skutečných zámyslech amerických zbrojařů. A prosím, abyste si všichni uvědomili, že bude-li radar s antiraketami ve středu Evropy, pod americkým velením postaven, následky ponese jednou celá Evropa, ne jen brdské lesy v malém českém údolí...

Deklarace z konference Svět proti válce

Delegáti této konference z mírových, protiválečných, antiimperialistických a osvobozeneckých hnutí z celého světa otevřeně vyhlásují svůj odpor proti „nekonečné válce“ vedené americkou vládou proti státům, lidem a hnutím ve všech částech světa.

Stavíme se proti vměšování USA a jejich spojenců do záležitostí suverénních států a trváme na právu všech lidí na sebeurčení. Podporujeme všechny lidi v boji za mír a proti imperialismu.

Požadujeme zejména:

- Okamžité ukončení nelegálních vojenských operací v Iráku, jež stály život statisíce lidí a vyhnání z domovů další miliony, stažení všech cizích vojáků a předání plné suverenity iráckému lidu a jeho zástupcům
- Ukončení všech příprav pro útok na Írán a úsilí řešit všechny problémy výhradně diplomatickými prostředky

- Stažení cizích vojáků z Afghánistánu, aby si sami Afghánci mohli rozhodnout o své budoucnosti
- Spravedlnost pro palestinský lid a konec izraelské agrese na Blízkém Východě
- Konec amerických plánů na protiraketovou obranu a aby všechny státy aktivně prováděly politiku nukleárního odzbrojení

Potvrzujeme naši solidaritu s těmi, kteří po celém světě bojují za mír, sociální spravedlnost a sebeurčení a zavazujeme se k posilování naší jednoty a rozvoji nových podob spolupráce.

Proto vyhlásujeme výročí invaze do Iráku za celosvětový den akcí s požadavky ŽÁDNÝ ÚTOK NA ÍRÁN a VOJSKA PRYČ Z IRÁKU/AFGHÁNISTÁNU a vyzýváme všechna protiválečná hnutí, aby v tento den svolala masové protesty a demonstrace.

Přidejte se ke kampani proti základnám

* podepište petici a rozšířte ji ve svém okolí či poskytněte místo, kam mohou lidé přijít petici podepsat

* pomozte s organizací protestních akcí proti základnám

* pomozte s propagací iniciativy (internet, šíření letáček...)

* poskytněte tisk či kopírování materiálů

...kontaktujte nás

www.nezakladnam.cz

Snít opět naše sny

Přetiskujeme projev SLAVOJE ŽIŽKA z demonstrace 17. listopadu.

Stará moudrost říká: když se vás zmocní sny někoho jiného, je s vámi konec. Není to náš případ ve Střední Evropě? Už po staletí? Byli jsme součástí rakouského snu, německého snu, sovětského snu – jeden horší než druhý. Ten poslední dokonce tvrdil, že je skutečně náš, že realizuje naše vlastní sny.

Bohužel, po pádu komunismus se děje znovu totéž. V návalu nadšení jsme si roku 1989 mysleli, že jsme konečně uskutečnili naše vlastní sny. Když jsme ale druhý den vystřízlivěli, zjistili jsme, že je to opět sen někoho jiného. Hned na začátku nám prodali kapitalismus s jeho

divokou privatizací jako by to bylo naplnění našich snů. Ve skutečnosti je to noční můra, ve které se naše svoboda posiluje mimo jiné seškrtáváním rozpočtu na vzdělání. Svoboda, kterou jsme dostali, je stále více a více svobodou bezohledné honby za úspěchem. Nyní chtějí svůj sen ochránit tím, že nás přikryjí ochranným deštníkem raket a radarů. Máme věřit ochraně USA? USA šly do Iráku, aby ho ochránily před fundamentalismem a výsledkem celého tažení je, že celá země je více než kdy předtím zmítaná fundamentalismem, že laicky vzdělané obyvatelstvo tuto zemi opouští ve velkém.

Připomeňme si starý sovětský vtip z Rádia Jerevan: Jeden se ptá: „Opravdu vyhrál Rabinovič ve státní loterii nové auto?“. Druhý odpovídá: „V zásadě ano – vyhrál. Jen to nebylo auto, ale kolo, nebylo nové, ale staré, a nevyhrál je, ale ukradli mu ho!“ Nejsme dnes ve stejné situaci? „Dostane se České republice opravdu ochrana USA?“ „V zásadě ano. Jen to nebude ochrana našeho území, ale území USA, nebude nás chránit, ale jen vyhledávat hrozby, a jen zvýší nebezpečí pro Českou republiku.“

Nielse Bohra, otce kvantové fyziky, jednou navštívil na jeho venkovském

sídle přítel. Kouká a vidí, že nade dveřmi visí podkova. Obrátí se k Bohrovi a říká, že nevěří na pověry, že podkovy ochraňují dům od zlých duchů. Bohr odsekne: „Já tomu také nevěřím. Mám ji tu jen proto, že se říká, že to funguje, i když tomu nevěříte!“ Nebude právě americký radar takovou ideologicko-vojenskou podkovou? Nikdo doopravdy nevěří, že to někoho ochrání, ale říkají nám, že to funguje, i když tomu nevěříme...

Tedy: neamerické bratrské pomoci. Rok 2008 by neměl být dalším rokem 1968. Máme dost toho být předmětem snů někoho jiného. Je načase vzít si svoje sny zpět!

Žižek - popový leninista na krtinci

Dějiny, ten „starý krtek“ podle Marxových slov, dělají svou práci podzemně a neviditelně podrývají staré poměry. Krtince v ČR jsou skutečně pouhými hromádkami na louce, kde se hádají o prezidentství toho či onoho neoliberalního ekonomu – nově vzniklé levicové časopisy, malá (a přesto neuvěřitelně efektivní) Iniciativa Ne základnám, rostoucí zájem o Britské listy... Dalším krtincem je projekt/galerie Tranzit. Přeložili knihu slovenského filozofa Slavoj Žižka „Mluvil tu někdo o totalitarismu?“ a pozvali si autora do Prahy.

A tak v pátek 16.11. poslouchalo více než 200 lidí hodinu a půl člověka, který hned za prvních pět minut svého vystoupení jen tak mimochodem oznámil, že je leninistou. Nu dobrá, půlku publika tvořili

cizinci – Žižek učí v Londýně a je znám hlavně na Západě – a ze stovky Čechů většina nebyla zvědavá tolik na leninistu jako takového. Ale radikální otázky, který si Žižek klade, jsou pro ně evidentně nesmírně zajímavé.

Místo Leninova „Svoboda ano, ale pro koho a co“ dosadí do otázky jiný, dnes omílaný termín – „Tolerance ano, ale pro koho a vůči čemu“.

Takovým postupem je pak schopen odkrývat ideologické fixace naší údajně „postideologické“ éry. Pošťuchuje hlavně levici, aby se těchto fixací zbavila, aby byla vůbec zase schopná kritiky současného kapitalismu a nepadala soustavně do jeho ideologických pastí.

Vysvětluje tak např., že Fukuyama, autor „Konce dějin“, a Huntington, autor

„Střetu civilizací“, nejsou přes zdánlivou vzdálenost mezi sebou vůbec v rozporu – oba vychází z představy, že dnešní sociálně-ekonomický a politický systém je jakýmsi přirozeným stavem a že aktuální konflikty ve světě se tudíž dají interpretovat pouze jakožto střety kulturní či civilizační.

Nepsaná, implicitní pravidla, pravidla, o kterých je dokonce tabu mluvit, která mají však přesto ve společnosti zásadní význam, jsou dalším Žižkovým oblíbeným a zajímavým tématem. Ve své interpretaci fungování ideologie jednotlivce v ideologii celospolečenské se opírá hlavně o francouzskou psychoanalytickou školu a jejího otce Jacques Lacana.

Žižek je erudovaný a svou kritiku podává svižně – psychoanalýza mu umožňuje

zasahovat své posluchače osobně a neobvyklým způsobem – bez okolků mluví o sexualitě, prokládá svůj projev třeba i obscénními vtipy, rozebírá scény z filmů atd.

Všechno to Žižkovi přineslo postavení celebrity a v západní Evropě na jeho vystoupení chodí i tisíce lidí. Určitá nestrukturovanost či minimálně zdrcující nepřehlednost argumentace mu je přitom účinným nástrojem k utváření postavy popového filozofa – vždyť posluchač se tak nemusí zaobírat celou jeho argumentací, ale může si vybírat ty kousky, které se mu zamlouvají.

Zjevně ho i proto západní média, včetně např. New York Times či Frankfurter Allgemeine, považují za natolik neškodného, že se v nich poměrně pravidelně objevují

jeho články. A Žižek tak může před masovým publikem např. rozdrtit koncepci, že by Stalin byl pokračovatelem Lenina.

Jeho kniha „Mluvil tu někdo o totalitarismu?“ je zas věnována argumentaci, že termín „totalitarismus“ je „nouzovým opatřením“, náplast na nedostačující analytické rozlišení v rozboru fašismu a stalinismu, která však vydržela doteď, protože vyhovuje plytké koncepci „liberální demokracie dobrá – vše ostatní špatné“.

Přes chytrá pozorování rituálů různých režimů se dostává dále pod povrch a k podrobnější analýze. Rozlišení mezi fašismem a stalinismem Žižkovi však vůbec nebrání v tom, aby označil stalinismus jako „svým způsobem hrozivější“ z těchto dvou systémů, alespoň pro jednotlivce v něm uvězněného.

Ale Žižek je především teoretik a kritik ideologie a z toho plyne i omezenost jeho analýzy. To je vidět např. na tom, jak interpretuje zhroucení Sovětského svazu: prý za Jelcina se zhroutil dosud pevný řád nepsaných pravidel, zatímco dnešní stabilita pod Putinem nastala v důsledku stabilizace ideologie. Nějak tu chybí otázka proč tomu tak je – vždyť změna ideologického paradigmatu nastala evidentně kvůli změně paradigmatu ekonomického, ale tam Žižek už nejde, nebo lépe řečeno nemá na tento krok analytické nářadí.

Dalším příkladem je Žižkovo tvrzení, že za Stalina nedošlo k nastolení vlády nové třídy. Poukazuje na fakt, že ve 30. letech možná nejnebezpečnější místo v Rusku bylo v horních patrech nomenklatury. Jenže formování

nové vládnoucí třídy a prosazení nového společenského paradigmatu, nových norem a disciplinování rozhodujících aktérů nebývá poklidná záležitost. V tomto případě šlo navíc o proces, u něhož protagonisté neměli příklad, kterého se držet. Tento proces skončil v SSSR uprostřed 2. sv. války

- materiální stabilizace režimu se vyjádřila jednak postupem ruského vojska, jednak stabilizací ideologickou. V roce 1943 změnil Stalin ekonomické učebnice v tom smyslu, že zákon hodnoty, u Marxe výrazem logiky kapitalismu, platí i v socialismu.

Teorie o ruském státním kapitalismu propracují západní marxističtí myslitelé teprve po jeho ustanovení – Raya Dunayevskaya na začátku a Tony Cliff ke konci 40. let minulého století.

Žižek na rozdíl od nich není politickým praktikem, není např. organizovaný, což je pro leninistu dosti zvláštní. V jeho posledním článku v London Review of Books je trochu vidět, kam až to vede. Po skvělé analýze ideologií postmoderní levice nesmyslně zesměšňuje masové demonstrace z roku 2003 v Británii proti válce v Iráku, je-

likož protestující podle něj ve skutečnosti ani nechtěli nic změnit, ale pouze „zachránit své krásné duše“. Stejný argument opakoval i na pátečním setkání v Praze. Nějak přehlíží, že ve Stop The War Coalition, Campaign for Nuclear Disarmament a Muslim Association of Britain, orga-

zasáhnout do kola dějin. Je to koncepce, která se příliš neliší od obvyklého zobrazení králů a panovníků, kteří „řídí historii“. Zavání elitářstvím a machismem. Např. Chávez je, podle již citovaného článku v LRB, dobrý, ne protože rozšířil zásadním způsobem demokracii ve Venezuele,

ale protože je to „chlapák“. Žižkovi chybí analýza toho, jak velká část Cházezeva státního aparátu rozhodně má ambice, aby se nová strana sjednocující dosavadních 24 stala státostranou státně socialistického či peronistického typu. Široké hnutí, které Cházeze nejen zvolilo a bránilo proti americko-venezuelskému puči, ale přímo utvářelo jeho politiku, se u Žižka redukuje na „élan“ venezuelské revoluce.

Žižkova zastávka v Česku byla však zajímavá obzvlášť z toho hlediska, že se tu aktivně vložil do politiky. Dokázal propagovat protiradarovou demonstraci 17. listopadu na ČT2 a pak na ní v sobotu měl vedle Jana Neorala a Petra Uhla jeden z nejlepších projevů.

Žižkova návštěva u nás tak byla dalším symptomem rostoucího prorůstávání západo- a východoevropské levice a její opětované radikalizace po desetiletích porážek. Doufejme, že tu brzy bude znovu, neboť jeho prolamování tabu a kladení radikálních otázek je proudem čerstvého vzduchu.

Od Slavoj Žižka je vedle již uvedené knihy v českém překladu čerstvě k dostání i další: „Nepolapitelný subjekt“.

THOMAS FRANKE

DVD ze Dnů Antikapitalismu Prot ty, kteří se nemohli v říjnu zúčastnit jsme připravili DVD, které osahuje přednášky a části debat.

Neonacisté neprošli

O tom, že 10.11.2007 chystá skupina Mladí národní demokraté (MND) pochod bývalým židovským městem v den, věděl v ČR díky médiím skoro každý. Zabránit pochodu neonacistů se snažily čtyři tisíce lidí různého náboženského i politického přesvědčení.

Po celé Praze se pohybovalo 1100 policistů a 300 strážníků z hlavního města a okolí. Zdravotnická záchranná služba a hasiči byli v pohotovosti. V ulicích města se po skupinkách pohybovalo 500 neonacistů, značná část z nich však byla policií zadržena. Celkem bylo zadrženo 396 osob, z čehož 96 jich nebylo z ČR.

Celá historie o pochodu MND začala už v roce 2006, kdy Erik Sedláček nahlásil na 9.12.2006 pochod ulicemi Břehová-Maiselova-U Starého hřbitova-Břehová-Maiselova-Široká-Žatecká-Platněřská-nám. Franze Kafky. Jako účel shromáždění byl nahlášen „protest proti účasti České republiky na okupaci Iráku“. Tato „protestní“ akce byla zakázána z důvodu možného ohrožení zdraví účastníků akce a kvůli nutnému omezení dopravy. Rozhodnutí magistrátu bylo ovšem zrušeno Městským soudem po datu, na které byl pochod nahlášen. Erik Sedláček, na základě rozhodnutí Městského soudu, nahlásil (27.8.07) shromáždění na 10.11.2007, dle původního ohlášení. Ovšem až v tomto ohlášení jsou za svolavatele označeni Mladí národní demokraté a Erik Sedláček jako jejich zmocněnec. První pokus o zákaz nově nahlášené akce magistrát podnikl až 4.10. s odůvodněním, že „oznámený účel shromáždění směřuje k výzvě k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti občanů pro jejich národnost, původ a náboženského vyznání“. Ve svém rozhodnutí se magistrát odvolává na informace policie a na politologa a historika Zdeňka Zbořila, který mimo jiné informuje o tom, že „Erik Sedláček je taktéž spojován s neregistrovanou organizací Národní odpor, jejíž činnost

je zaměřena na propagaci nacionalismu a antisemitismu“. Tento zákaz byl ovšem zrušen Městským soudem. Sdružení MND se přes svolavatele akce Erika Sedláčka pokusila přesunout termín na 17.11., ale v tu dobu už byla trasa od října až do konce roku vyhrazena pro Židovskou liberální unii.

V tuto chvíli se nám může zdát, že MND bylo skutečně ublíženo, ale nesmíme zapomínat na zcela triviální fakt - pochod je motivován antisemitismem. Ultrapravicová scéna považuje Židy za strůjce války v Iráku. Ostatně když si otevřete stránky o tomto pochodu, uvidíte vedle sebe vlajky USA a Izraele. MND se sice k akci vyjadřovali s velkou disciplínou (neřekli pravdu), ale jejich kamarádi z Národního odporu se vyjadřovali na webu zcela jasně (viz. <http://www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=717>). Na tomto odkazu je uvedeno: „Každý člověk, který se staví proti zločinům USA, židovským lobbyistům a státu Izrael, by měl bezpodmínečně akci MND aktivně podpořit“.

Magistrátu, jehož k reakci donutil hlavně tlak médií a nekompromisní postoj občanů, se podařilo pochod definitivně zakázat až 5.11., kdy Nejvyšší správní soud oznámil, že se magistrát kauzou vůbec neměl zabývat pro neexistenci oznamovatele (MND). Toto odůvodnění napodruhé přijal i Městský soud. Nejvyšší správní soud také pro příště legitimoval zákaz shromáždění na základě uvedení důkazů o skrytém účelu nahlášené akce.

Občanský odpor a Levice proti rasismu

Přestože magistrát o plánovaném pochodu věděl

již od konce srpna, neměl potřebu o pochodu informovat Židovskou obec, která se o akci dozvěděla až o měsíc později z médií. Silný proud občanského odporu na sebe nenechal dlouho čekat. Židovská liberální unie (ŽLU) nahlásila protestní akci a chtěla zabránit pochodu neonacistů vlastními těly jako v roce 2003. K ŽLU se začaly připojovat různé organizace, které spojoval odpor proti provokaci MND. Nikdo nepochyboval o skutečné motivaci pochodu. Nepochybovala ani média, která začala o akci informovat ve stále větším měřítku. 10.11. slibovala mediální senzaci a veřejné mínění a „samozřejmě“ i lidé z politického a kulturní scény byli otevřeně proti pochodu. Sílily i ohlasy ze zahraničí, které byly úmyslem MND znechucení. Heslo „Náckové neprojdou“ dostávalo reálný základ. Protestní pochod nahlásila i ANTIFA, která mobilizovala antifašisty z celé Evropy. ANTIFA podpořila blokádu ŽLU a měla na ní dorazit v době, kdy ŽLU začínala akce na Staroměstském nám.

Levicové a ekologické organizace jako Mladí sociální demokraté, Mladí zelení, Socialistická Solidarita a další začali budovat kontingent „Levice proti rasismu“. Tato aliance si vytyčila za úkol hlavně boj proti všem formám diskriminace a odpor proti nacionalistickým a fašistickým tendencím ve společnosti. Aktuálně byl její boj zaměřen proti pochodu MND a k mobilizaci na naši protestní demonstraci. Jako místo srazu bylo určeno náměstí Franze Kafky, odkud se mělo pokračovat na demonstraci ŽLU.

10.11.2007

Opatření policie, která se na

akci (kvůli médiím a magistrátu) pečlivě připravovala, začala už na hranicích. Do ČR se nepodařilo dojet neonacistům, kteří sebou vezli materiály se zakázanou symbolikou. Přicházejí informace, že směrem na Prahu míří dva autobusy antifašistů a jeden s neonacisty, všechny pod policejním dozorem. Je zhruba jedna hodina a policie kontroluje všechny přístupy do Židovského města a Břehová ulice je pro jistotu uzavřena. Vrtulníky a hlídky monitorují situaci v centru města.

Ve 14:30 je evidovaný první konflikt. Neonacisté napadají v přesile jednoho z antifašistů. Těžkooděnci útočníky zadržují a odvádějí je od antifašistů. Metro projíždí zastávkou Českomoravská, kde se potuluje cca 100 neonacistů. Na akci ANTIFA je nyní zhruba 500 lidí. Než se dají na pochod, je jich již tisíc. Levice proti rasismu přichází na akci ŽLU, která se zhruba za 20 minut od našeho příchodu vydává na Staroměstské náměstí. V tuto chvíli je již každému jasné, že tento den nebude nic podle plánu. Každý, kdo přišel na akci ŽLU, věděl, že sem se nacisté jen těžko dostanou. Policie je takřka na každém rohu. Kde je nebezpečí konfliktu, tam jsou těžkooděnci a kde nikoliv, tam je Městská policie. Panuje naprostá absence informací.

Po hodině se část Levice proti rasismu připojuje k pochodu ANTIFA, s nimiž dojde až k hotelu Intercontinental. Zde se sešlo zhruba dva tisíce antifašistů, narazili však na policejní kordon. U Právnické fakulty je skupinka zhruba 30 nácků, která si užívá policejní ochrany, občas zakřičí: „Sieg Heil“ a vytahuje se na antifašisty. Logika policejní práce je ovšem poněkud podivná. Dostat se za ně

totiž nebylo vůbec těžké a podařilo se to několika lidem z Levice proti rasismu, kteří se v průchodu Právnické fakulty přesvědčili o tom, že se zde neonacisté nacházejí. Bylo jen otázkou času, kdy se bojová část ANTIFA rozhodne své protivníky násilím rozehnat. Brzy se dostali za policejní hradbu a blížili se k neonacistům. Náckové se tedy ocitli sami proti svému nepříteli. Soubor v přesile je sice náckovská tradice, ovšem když je používána na ně, ztrácí nervy. Hlavně příznivec vojenské diktatury a bývalý mluvčí Národního odporu Petr Kalinovský, který několikrát vystřelil plynovou zbraní do antifašistů. Byl za to "odměněn" hned dvakrát. Od antifas zmlácením a od svých spolubojovníků křikem, protože dohoda byla, že nebudou nic začínat, aby to vše bylo na antifašistech. Bojové jádro ANTIFA posléze rozehnal i zbytek neonacistů, avšak poté byli policií sami zatlačeni až ke schodům na Letnou. V tu dobu se v Karlíně srocují zhruba dvě stovky neonacistů, které jsou pod dohledem policie.

Zhruba hodinu a půl se u hotelu Intercontinental provolávají protifašistická hesla a těžkooděnci se pomalu stahují. Účastníci demonstrace se ve skupinách přemisťují do centra města. Všem je jasné, že tohle ještě není konec.

Okolo páté hodiny je policie opět v pohybu. Z autorovi neznámých důvodů je u kostela Sv. Ducha konflikt mezi policií a zhruba tisíci antifašisty. Policie nejdříve vytvoří neproniknutelnou linii, ta ovšem po chvíli dostává trhliny, kterými se podařilo několika antifašistům proniknout přes policejní koridor a posílit antifašistickou linii.

V tuto dobu se již vědělo, že neonacisté se scházejí poblíž Palackého náměstí, na které hodlají brzo dorazit. Pochod antifašistů proto směřoval tímto směrem. Tady byl chtěl zdůraznit, že účelem nebylo

neonacisty zmlátit. Lidé, kteří byli na tomto pochodu, odmítali dávat krajní pravici prostor pro jejich propagaci a postavili se náckovské provokaci. Nezáleží na tom, zda tam byli lidé organizovaní, anarchisté, trockisté, křesťané či ateisté. Hlavní bylo, že se rozhodli k aktivnímu protifašistickému odporu. Stěžejní myšlenka byla - žádný prostor pro neonacisty. Antifašisté nemusí vidět ničí krev, ostatně nikdo z nich sebou neměl sekýrku či výbušniny. Vzkaz neonacistům byl jasný. Pokud budete propagovat myšlenky, které vedou k omezování cizí svobody, ocitnete se v propasti. Pokud budete uctívat "nadřazenou" rasu, stanou se z vás červi. Zaútočíte a budete rozdraceni.

Když pochod antifašistů došel na Národní třídu, byl zastaven těžkooděnci, kteří stáli u křížovky. Policie asi zapomněla, že obchodní dům Tesco je průchozí a než stačila zareagovat, bylo v něm již několik desítek demonstrantů, kterým se podařilo dostat až na druhou stranu Tesca. U bočního východu z obchodáku směrem na metro ovšem stáli dva těžkooděnci, takže se účastníci otočili doprava k hlavnímu východu, který byl volný pouze na okamžik. Brzy sem dorazilo zhruba 15 těžkooděnců, kteří si začali zjednávat "respekt". Lidé se rychle obrátili nazpět a prošli vedlejším východem, kde už nebylo po dvou těžkooděncích ani památky. Pravděpodobně jim došlo, že uzavřít antifašisty (kteří často bývají i antikapitalisty) v obchodní centru není zrovna postup, který by Langer pochválil.

Pro ANTIFA nebyla situace jednoduchá. Kontrolovat situaci, shánět informace, dávat pozor na policii a promýšlet trasu není vůbec snadné a nesmíme zapomenout, že se nebudeme zabývat o desítkách, ale o stovkách účastníků pochodu. Skupinky se často odtrhávaly a vyznat se v situaci byl přímo nadlidský úkol. Sám pochod měl chvílemi velmi rychlé tempo a posléze se třeba na

několik minut zastavil. I tak jí ale patří všechna čest.

Další střet s policií nastal v Lazarské ulici. Policie se tam nejdříve snažila ve směsně malém počtu bránit stovkám antifašistů projít Vodičkovou ulicím směrem na Karlovo náměstí, ale posily dorazily velmi brzy a tak se pochod opět rozdělil. Někteří se proto rozhodli vrátit k větší části demonstrace v Lazarské ulici. Tam však vytrvalí antifašisté stále naráželi do robokopů a na zemi vybuchovaly dělbuchy. Na Jungmannově náměstí byli zadrženi lidé, kteří se povětšinou domnívali, že se dnešní akce dostala na své maximum a nemůže se již vyvíjet.

To dodává akci policie na Jungmannově náměstí ještě větší dávku nesmyslnosti. Lidé, kteří se už nezúčastňovali pochodu, byli zatlačováni na Václavské náměstí, když uprostřed cesty začali vybuchovat dělbuchy. Lidé se schoulili ke stěnám a těžkooděnci na ně křičeli, ať dají ruce na zed', což okamžitě učinili. U těchto stěn byli nuceni strávit zhruba hodinu a půl bez udání důvodu ze strany policie. Později bylo za důvod označeno podezření z vandalismu. Během hodiny, když policie začala zadržované rozvážet na služebny, bylo za delikt označeno neuposlechnutí výzvy veřejného činitele a kladení odporu při zatýkání. Když "konečně" dorazili na stanici, bylo důvodem k zadržení pouze neuposlechnutí výzvy. Což přeloženo do policejního žargonu znamená: neudělali nic, ale proněco jsme zadržeti museli. Policisté si na stanici neodpustili svůj "humor", mezi který patří nadávky, psychické šikanování, fóry typu „všechno na tebe hodili“ apod. Celkem bylo na Jungmannově náměstí zadrženo asi 40 osob. Všichni byli odvezeni na policejní stanici, kterou poslední z nich opustil až v jednu hodinu ráno.

Nezadržení antifašisté se dostali na Staroměstské náměstí, kde byla akce

ukončena. Neonacisté již absolvovali procházku s policisty na Vyšehrad, odkud se rozjeli do svých domovů či do hospod zapíjet prohru.

Pravděpodobně za to může právě alkohol, že se neonacisté ráno probudili s myšlenkou, že vlastně vyhráli, jak nás na svých stránkách informuje Národní odpor a MND. „Krom dlouho vedené právní bitvy jsme tak byli nuceni zahájit i bitvu mediálně-taktickou a sáhnout ke kamufláži.“ To je vítězné prohlášení neohrožených neonacistů a studená sprcha pro antifašisty. Oni si celou tu dobu, co bojovali právní cestou, zařizovali ústup do předem připravených pozic. Takže zatímco jejich zbraně postupovaly vítězně vpřed, připravovali antifašisté, naivně, blokádu v židovském městě. Neonacisté skončili buď v krvi nebo na policejní stanici. To je asi to, co chtěl Erik Sedláček ukázat německým náckům. Takových vítězství prosíme víc.

Do budoucna

Podle BIS je na území ČR zhruba 3 až 5 tisíc neonacistů. Jedná se sice o lidi organizované, avšak bez vůdce. Řídí se strategií „osamělých vlků“ a doufají, že jednou přijde den a „čistá“ rasa znovu povstane. Vychovávají své děti v hrdosti na svůj národ a rasu. Přesvědčují své okolí o správnosti svých myšlenek. Využívají sociálně slabých, aby rozšířili základny. Nic není jednoduššího než ze všeho vinit židy, cikány a komunisty. Dne 10.11. se nám problém neonacismu připomněl v celé své zrůdnosti. Ukazuje, že je aktuální a že sociálně-ekonomická situace v naší zemi mu jenom prospívá. To dává celosvětové levici jasný úkol. Boj proti všem formám diskriminace a rasismu. Boj proti kapitalismu, který rasismus podněcuje. Neonacismu zastaví jen široké hnutí a ne malé bojůvky.

FILIP REUEL MOLNÁR

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

- Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách
- Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

**PŘIDEJTE SE
K SOCSOL!**

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracující většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejich výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Usilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracující třídy a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

Kapitalismus a indiánky

Asi nejlepší bude, když si představíte, že jste bohatý člověk s dobře prosperující firmou. Pomocí internetového bankovníctví jste se ujistil, že peněz přibývá a zaplavuje vás pocit uspokojení. Ten však netrvá dlouho, protože si vzpomenete na údaj, který jste si nedávno přečetli: 80% světového bohatství je v rukou 15% obyvatel nejbohatších zemí. V teple svého domova začnete uvažovat o údělu chudých. Tiše si povzdychnete a řeknete si, jaká je to škoda, že jim nemůžete pomoci tak, abyste z toho neměl zisk. V tom si vzpomenete na stránky www.myelen.com, které poskytují mikroúvěry chudým v Mexiku. Jen si svoje růžové brýle, ve kterých se vidíte jako mecenáš, nechte, ale je to jinak.

Mikroúvěry umožňují poskytování bankovních služeb nejchudším podnikatelům v zemích třetího světa. Sami si můžete vybrat, kterému jednotlivci, skupině či mikrofinanční instituci své peníze půjčíte. Jedná se vždy o úvěry podnikatelské, což znamená, že se za ně nakupují věci, které souvisí přímo s podnikáním.

Úvěrový cyklus je šest měsíců až jeden rok a splátky jsou buď týdenní nebo čtrnáctidenní. Úroky se pohybují mezi 50 až 60 procenty. To je prý dáno hlavně tím, že dlužníci musí být pravidelně navštěvováni takzvaným credit officerem, který na ně dohlíží a je zaměstnán na plný úvazek mikrofinanční institucí.

Systém funguje tak, že čeští investoři si najdou na stránkách myelen.com osobu či subjekt, do kterého chtějí investovat a uzavřou smlouvu s mikrofinanční institucí v Mexiku. Ta peníze přepoše do banky, která je nejbližší dlužníkům. Český investor získává z investice, která se pohybuje mezi pěti až patnácti tisíci korun, 5-10% úrok, portál myelen.com provize přes 2% a mikrofinanční institut 20-30%.

Nejčastěji jsou úvěry poskytovány skupinám, které fungují buď jako (používanější) village bank nebo jako solidarity groups. Village bank sdružuje 15 až 35 lidí, dostávají půjčky na 16ti týdenní cykly a zpočátku jim jsou půjčovány nižší částky (od 100 USD). Skupina musí vlastnit nemovitost, ve které se jed-

nou týdně setkává, pravidelný příjem minimálně 1,5 násobku týdenní splátky a musí povinně spořit cca 2-5 % úvěru, které jsou určeny pro krytí dluhu při neplacení. Smluvně je stanoveno vzájemné ručení za dluhy druhých, podepisuje se kolektivní úvěrová smlouva a směnka. Volí se vedení, které vybírá splátky, jedná s bankou a ručí za splácení dluhu. Na schůzky přichází také credit officer, který dělá dozor a dává pokuty za pozdní příchody na schůzky, či za pozdní splátky.

Projekt ELEN má samozřejmě vypracovaný i systém zajištění půjčky. V případě opožděné splátky úvěru postupuje tato "charitativní" společnost stupňovitě: finanční penalizace, osobní návštěva credit officerem, nátlak skupiny, která nechce přijít o povinné úspory a mobilizuje, doživotní vyškrtnutí ze seznamu klientů a kompenzace ztráty z povinných kolektivních úspor a vymáhání cestou komunálních autorit. Na webu o tom píší: „Nesplácení má za následek vážné poškození sousedských vztahů, neboť o peníze přicházejí všichni členové skupiny – a hrozbu doživotní ztráty kredibility a možnosti získat úvěr, hanbu a získání špatné pověsti na sousedské i municipální úrovni, což je silným bičem, který vede k vynikající splátkové disciplíně“. Pokud ovšem budou splácet dle smlouvy, mohou napříště dostávat úvěry za lepších podmínek. Metoda cukru a biče.

Českým podnikatelům se vyplatí investovat pro ně malé peníze do byznysu, o který se vlastně vůbec nemusí starat. Kurz české koruny k dolaru nikdy nebyl lepší a v

Mexiku má dolar stále velkou váhu. To co je pro nás "málo", je pro Mexičanky, které živí rodinu po tom, co jejich manžel odjel hledat práci do USA, cesta z chudoby. Jsou to totiž z 98% ženy, které o úvěry žádají. Jsou tedy nuceny podstoupit velká rizika a půjčit si. Village banks nejsou rizikem o nic menším. Mají sice mnoho výhod, např. si lidé v rámci skupiny zcela jistě pomáhají, protože jsou velmi závislí na splácení ostatních úidí, ale zase je tu ta neuvěřitelná síla vydírání, obsažená v tomto systému. Bavíme se tu totiž o lidech, kteří se chtějí chopit šance, jak se dostat z chudoby, a jedině, co jim tento systém může nabídnout, je půjčka na podnikání. Tito lidé chtějí mít alespoň trochu zajištěnou existenci a vrhají se do světa, ve kterém není jistě vůbec nic.

Nemá smysl se tu rozepisovat o tom, jak jsou ekonomické nůžky v Mexiku rozvětvené. Pro tyto ženy bude velmi těžké prosadit se na mexickém trhu, kterému vedou americké nadnárodní společnosti. Budou mít sice pomoc od mikrofinanční instituce, ale ani ta si proti zkušeným managerům neparadí. Tohle vymyslel kapitalismus skvěle. Na portálu myelen.com máte dokonce fotky budoucích dlužnic. Můžete si vybrat, půjčit jim a potom se jet podívat, jak se jim vede. MF Dnes to označila za „charitu, která může vydělat“.

Tvůrce mikroúvěrů Mohamed Džumus za tento projekt dostal v roce 2006 Nobelovu cenu míru. Mexičanky se však chytají stébel, které je stáhnou na dno.

FILIP REUEL MOLNÁR

Předplatte si Solidaritu

- Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- Distribuční předplatné - chci si předplatit .... exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682